

5. Používání placených služeb cloud computingu

Jedním z nejnovějších projevů digitalizace v podnikatelském sektoru je využívání služeb placeného cloud computingu, kdy firmy platí jen za poskytované služby, programy či úložný prostor dostupné z internetu prostřednictvím vzdáleného přístupu např. pomocí webového prohlížeče¹. Podniky tak nemusí potřebné ICT vybavení a aplikace (software) vlastnit, udržovat či aktualizovat a obvykle ani nepotřebují vědět, kde jsou fyzicky umístěna data ani samotný software. Služby hradí úměrně své spotřebě či smlouvenému rozsahu.

Hlavní zjištění

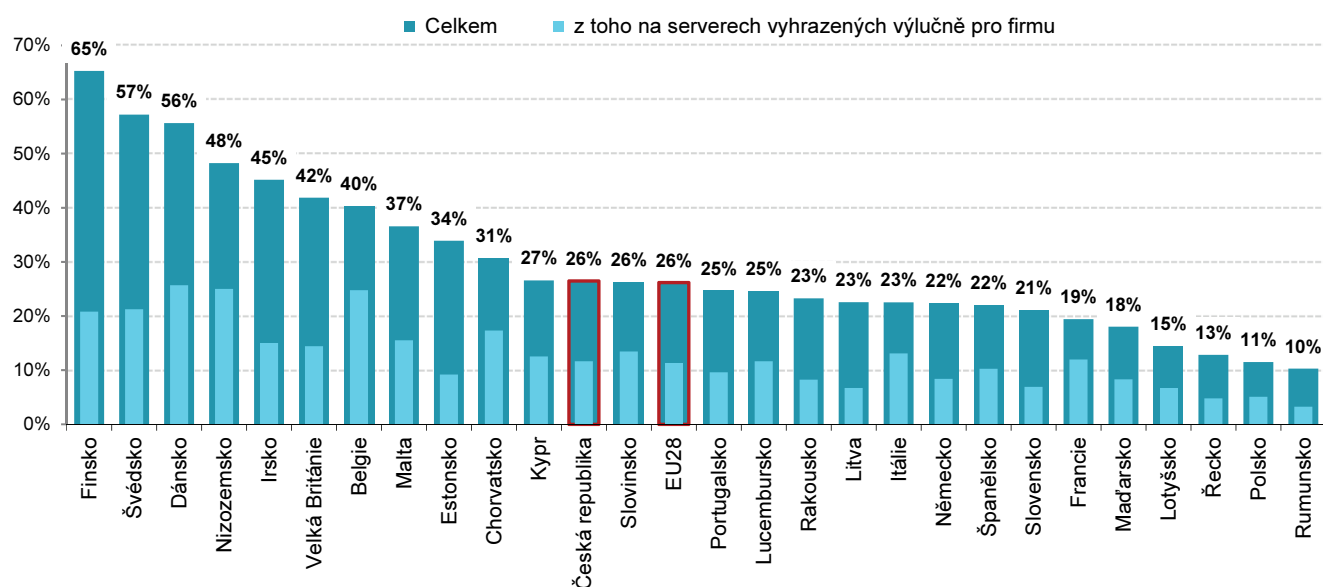
- Některou ze služeb **placeného cloud computingu** využívala prostřednictvím internetu v České republice v roce 2018 více než čtvrtina (27 %) zde působících firem – před čtyřmi roky v roce 2014 jich bylo 15 %, tedy téměř poloviční množství. Cloud computing využívají přibližně **dvakrát častěji velké subjekty** než malé a z hlediska odvětví to jsou výrazně nejčastěji firmy působící v oblasti IT (60 %).
- V dotazníku bylo blíže zjišťováno využívání vybraných sedmi služeb, které se dají nakupovat od poskytovatelů ve formě cloud computingu. Firmy platící za využívání některých služeb cloud computingu se vyjadřovaly ke každé z nich. Nejčastěji využívanou službou je v Česku od roku 2014 placený **cloudový e-mail**, v roce 2018 jej využívaly více než tři čtvrtiny firem (78 %). Druhým nejčastěji nakupovaným typem služby je **ukládání dat v cloudu**, jež využívají téměř dvě třetiny subjektů (64 %). Na třetím místě bylo v roce 2018 využívání **kancelářského softwaru** ve formě cloud computingu. Za tuto službu zaplatila více než polovina (56 %) z těch, co používají placený cloud. Méně často jsou pak z placených cloudových služeb využívány **databázové** (35 % firem využívajících cloud) či **účetní aplikace** (33 % firem využívajících cloud).
- Relativně nejméně jsou prostřednictvím cloudu využívány **aplikace analyzující informace o zákaznících**, v roce 2018 je používalo 21 % firem využívajících cloud. Nejméně často si firmy v roce 2018 platily za **výpočetní výkon** využívaný pro fungování firemních aplikací (17 % firem využívajících cloud).
- Využívání všech zmíněných služeb cloud computingu nabývá každým rokem na popularitě, nejvyšší meziroční nárůst jsme v roce 2018 zaznamenali u ukládání dat v cloudu a využívání cloudových kancelářských programů.
- Placené služby cloud computingu je možné využívat buď na **sdílených serverech** poskytovatelů služeb (tzv. veřejný cloud), nebo na serverech poskytovatelů, které jsou vyhrazeny přímo pro konkrétní firmu (**tzv. privátní cloud**). **Častěji využívanou možností jsou v českém prostředí servery sdílené**, na nichž využilo v roce 2018 některou z cloudových služeb 19 % všech firem (tj. zhruba tři čtvrtiny subjektů využívajících cloud computing). Na serverech vyhrazených výlučně pro konkrétní firmu pak využívá služeb cloud computingu 12 % subjektů (tj. téměř polovina firem, které využívají cloud). Privátní cloud využívají především velké subjekty s více než 250 zaměstnanci.
- Pouze sdílené servery poskytovatelů služeb využívala v roce 2018 více než polovina firem (56 %). Více než čtvrtina subjektů (29 %) naproti tomu využívala jen servery vyhrazené výlučně pro jejich firmu. Oba typy serverů využívalo v roce 2018 15 % firem, nejčastěji firmy působící v odvětvové sekci CZ-NACE J *Informační a komunikační činnosti*.
- Rozšíření v používání placených cloudových služeb je viditelné i v ostatních **zemích EU**². V roce 2018 využívala placený cloud computing v průměru již více než čtvrtina firem (26 %), tedy stejný podíl firem jako v ČR. Nejvíce používají placené služby cloud computingu firmy v severských státech, především ve Finsku (65 % v roce 2018). V Dánsku i Švédsku to byla již více než polovina firem s 10 a více zaměstnanci.
- Stejně jako v České republice i v ostatních zemích EU platí, že placené služby cloud computingu využívají výrazně častěji velké firmy a firmy působící v odvětvové sekci CZ-NACE J *Informační a komunikační činnosti*. Z typů placených cloudových služeb **vévodí i v evropském žebříčku využívání cloudové elektronické pošty a ukládání dat** a datových souborů na úložišti dostupném prostřednictvím internetu.

¹ Cloud computing se vyskytuje ve třech nejznámějších modelech: poskytuje infrastrukturu jako službu (IaaS; Infrastructure as a service), stále častěji také software jako službu (SaaS; Software as a service) nebo platformu jako službu (PaaS; Platform as a service), tj. možnost využívat operační systémy, systémy pro správu databází či nejrůznější vývojové nástroje.

² Zdrojem dat pro mezinárodní srovnání je databáze Eurostatu, která byla aktualizována v polovině prosince 2018: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/digital-economy-and-society/data/comprehensive-database>

Tab. 5.1: Firmy v ČR využívající placených služeb cloud computingu v roce 2018

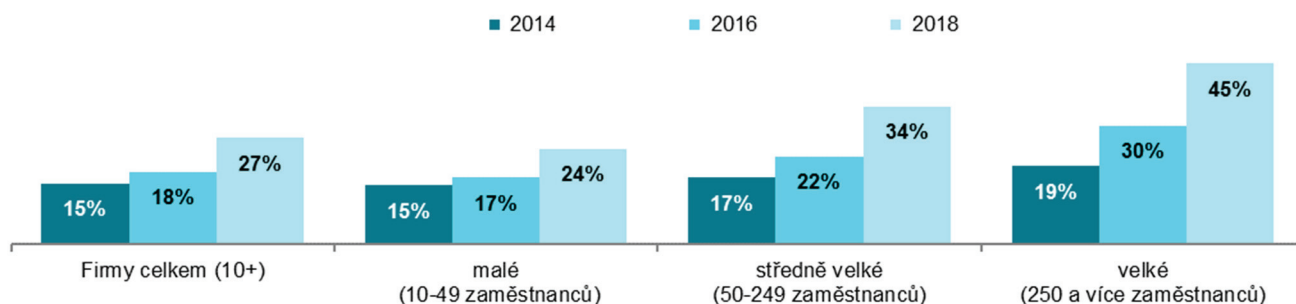
	typy využívaných služeb							
	e-mail	ukládání dat v cloudu	kancelářský software	účetní aplikace	e-mail	ukládání dat v cloudu	kancelářský software	účetní aplikace
	podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané velikostní a odvětvové skupině (v %)				podíl na celkovém počtu firem využívajících placených služeb cloud computingu v dané velikostní a odvětvové skupině (v %)			
Firmy celkem (10+)	20,6	17,0	14,8	8,9	77,5	63,9	55,7	33,4
Velikost firmy								
10–49 zaměstnanců	18,9	14,8	12,8	8,6	79,3	62,1	53,6	36,0
50–249 zaměstnanců	25,2	23,0	20,4	9,8	73,7	67,1	59,4	28,7
250 a více zaměstnanců	32,1	32,5	28,8	9,9	71,4	72,3	64,2	22,1
Odvětví (ekonomická činnost)								
Zpracovatelský průmysl	17,2	13,2	13,0	7,8	73,3	56,5	55,5	33,5
Výroba a rozvod energie, plynu, tepla	20,5	14,3	14,5	5,6	88,3	61,4	62,5	24,1
Stavebnictví	17,8	9,8	10,6	8,3	84,6	46,8	50,6	39,7
Obchod a opravy motorových vozidel	14,9	13,3	8,4	5,2	75,2	67,2	42,4	26,0
Velkoobchod	22,8	24,2	18,2	10,5	77,4	82,0	61,8	35,8
Maloobchod	18,2	12,0	12,8	6,2	69,2	45,6	48,9	23,5
Doprava a skladování	17,7	12,4	10,8	9,6	86,1	60,7	52,9	46,8
Ubytování	24,3	15,9	17,0	8,2	91,0	59,7	63,9	30,9
Stravování a pohostinství	17,4	12,1	8,5	6,0	95,7	66,5	46,6	33,2
Činnosti cestovních agentur a kanceláří	29,8	28,6	21,9	13,2	72,7	69,7	53,4	32,3
Audiovizuální činnosti; vydavatelství	34,2	35,6	26,1	15,1	74,9	77,8	57,1	33,0
Telekomunikační činnosti	16,1	20,0	17,0	11,7	51,8	64,5	54,9	37,8
Činnosti v oblasti IT	45,2	51,9	37,6	20,1	75,2	86,4	62,5	33,4
Činnosti v oblasti nemovitostí	17,1	14,4	11,9	6,7	71,1	60,1	49,6	27,9
Profesní, vědecké a technické činnosti	32,8	30,8	24,5	11,9	73,9	69,3	55,3	26,8
Ostatní administrativní a podpůrné činnosti	21,5	17,7	16,3	10,6	86,2	71,2	65,6	42,6

Graf 5.1: Firmy v zemích EU využívající placených služeb cloud computingu v roce 2018

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

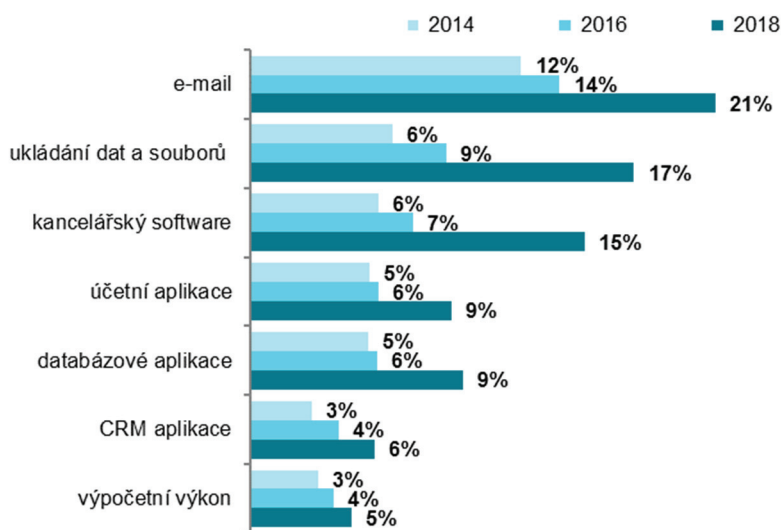
zdroj dat: Eurostat, prosinec 2018

Graf 5.2: Firmy využívající placených služeb cloud computingu

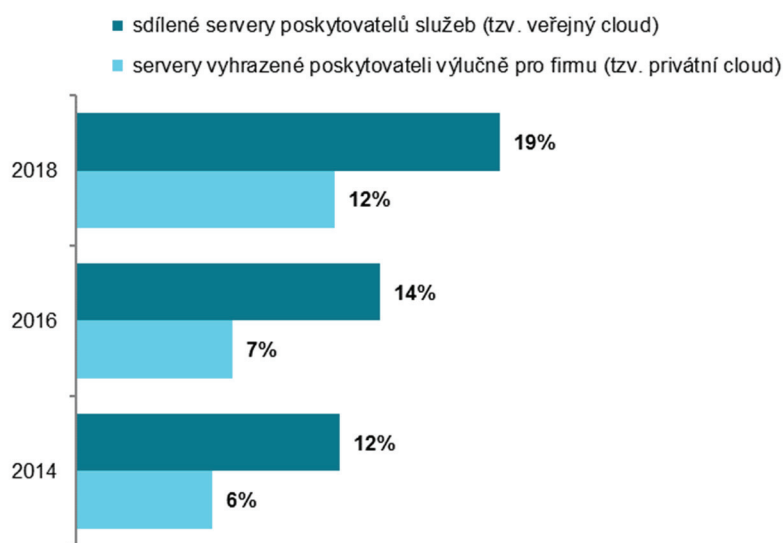
podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané velikostní skupině v daných letech

Graf 5.3: Typy služeb využívaných firmami ve formě placeného cloud computingu

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v daných letech

Graf 5.4: Typy serverů, na kterých firmy využívají služeb cloud computingu

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v daných letech